

Suomen Rauhanliiton vetoamus kouluviranomaisiin.

1721

Jo useita kertoja on Suomen Rauhanliiton vuosi-, jäsen- ja keskustelukokouksissa esiintunut se toivomus, että Liitto kääntymällä viranomaisten puoleen koettaisi joututtaa kouluopetuksen ja -kasvatuksen uudistumista meidän maassamme sopu-
sointuun nykyajan yleisten rauhanvirtausten kanssa. Niinpä tehtiin Suomen Rauhanliiton vuosikokouksessa Helsingissä 17—18 p. syyskuuta 1927 toht. Maikki Friberg-vainajan ehdotuksesta sellainen päätös, joka uudistettiin Liiton Helsingin osastojen tämän vuoden syyskuun 23 p. järjestämässä yleisessä keskustelutilaisuudessa, jossa professori Lucina Hagman alusti kysymyksen koulusta ja rauhasta.

Tämän johdosta kääntyy allekirjoittanut Suomen Rauhanliiton Keskushallituksen valitsema valiokunta täten kunnioittaen Opetusministeriön (Kouluhallituksen) puoleen esittäen muutamia toivomuksia, joiden toteuttaminen allekirjoittaneista näyttää välttämättömältä, jotta maamme nuoriso tulisi olemaan aikansa vaatimusten tasalla, mikäli ne koskevat kansojen ja kansalaisten keskinäisen suhtautumisen siveellisiä ja sivistyksellisiä perustuksia.

1:o. Niin kasvatuksessa kuin opetuksessa olisi sen periaatteen päästävä oikeuteensa, jopa tunkeumaan läpi koko koulun hengen, että jokaisen pysyvän menestyksen ja kulttuurisaavutuksen perusedellytyksenä on oman ja jokaisen toisen ihmisen (tai ryhmän) ihmisarvon (sielun, persoonallisuudenarvon, omantunnon, elämän, onnen y.m.) kunnioittaminen. Vasta tämän aatteen valossa saavat monet ihmiskunnan käänteentekevästä kulttuurisaavutuksista, kuten omantunnonvapaus, orjuuden lakkauttaminen, naisten oikeudensaa-
vuttaminen, demokratia ja yleinen ääni-oikeus sekä rauhan-, siveelliset ja yhteiskunnalliset virtaukset oikean sisältönsä. Samalla kun tämä periaate kasvattaisi kansan oman arvonsa tuntemaan, se tekisi lopun oman maan ja kansan, kielen ja kulttuurin yksipuolisesta ihailusta jättäen tilaa kaikkien kansojen kunnioittamiselle.

2:o. Se käsitys olisi juurrutettava nuorisoon, että valtion synty, menestyminen ja säilyminen ei enää ole eikä saa olla epärehellisen (jollainen varsinkin salainen diplomatia usein on) tai väkivaltaisen (= sotaisen) toiminnan tai toimintavalmiuden tuloksena, vaan että valtion, samoin-
kuin yksilönkin menestyminen on siveellisten lakien alainen. Niinpä valtio, joka sisä- tai ulkopoliitikassaan loukkaa näitä lakeja, menettää omien kansalaistensa ja

muiden kansojen kunnioituksen ja tuen, jota vastoin kansa, joka noudattaa humanista, rehellistä ja rauhanmieltä osoittavaa politiikkaa, saavuttaa toisten kansojen myötätunnon ja itsenäisen olemassaolon takeet. Valtioiden kuten yksilöidenkin väliset ristiriidat voidaan ja tulee ratkaista oikeudenmukaisesti rauhallisoin ja asiallisin neuvotteluin. Sodan moraalinen epäoikeutus on siinäkin, että se asettaa väkivallan oikeuden edelle.

3:o. Sodan ja valloitusshalun ihannoiminen olisi lakkautettava, sotaan sellaisenaan ja varsinkin nykyaikaiseen sotaan painettava rikoksen leima. Sotahistoria — olisi muuten dynastinenkin historia — olisi supistettava välttämättömimpäänsä; aatteiden, työn ja sivistyksen historialle varattava enemmän tilaa. Sotien todelliset, useinkin vain jonkun tai joidenkuiden harvain vallan-, kunnian- tai voitonhimosta johtuvat syyt olisi asiallisesti selitettävä. (Rohkenemme viitata siihen, että vieläpä »jaloimmiksi» opetetun sotien, esim. Alankomaiden vapaus-
sodan ja Kustaa II Aadolfin osallistumisen 30-vuotiseen sotaan, takana oli mahtavia siirtomaa- ja hallitussuvun intressejä, jotka hämmentävät näidenkin sotien puhtaat vaikuttimet.) Sotien kansoja ja heidän siveellistä ja aineellista edistymistään turmelevat seuraukset olisi tarkkaan esitettävä. Pari tekstisivua historianoppikirjoissa, muutamia kuvia, numeroita ja graafillisia taulukkoja riittäisi selvittämään sodan todellisen luonteen ja tosiasioilla kumoamaan vanhentuneen käsityksen sodan (ja sen valmistelun) kunniakuudesta ja sen hyveitä kasvattavasta luonteesta. Eritäinkin on tulevaisuuden sodasta täydennykseksi huomautettava, että se m. m. myrkkyykaasujen käytön vuoksi tulee olemaan ihmisten murhaamista joukoittain vieläpä salaa, ja että puolustautuminen sitä vastaan on sotilaidenkin taholta pätevästi osoitettu mahdottomaksi, joten sota osoittautuu suurimmaksi rikokseksi ihmisyttä vastaan.

4:o. »Sankarin» ja »suuruuden» arvo olisi mitattava vain siveellisen luonteen ja siunauksellisen elämäntyön mukaan. Sankari-ihanne kaipaa kipeästi jalostamista ja täyttämistä henkisellä sisällöllä sekä puhdistamista kaikesta, mikä tahraa sitä verellä, ryöstöllä, valheella, itsekkyydellä ja vahingoittamisella muodossa tai toisessa. Erikoisesti olisi selvitettävä, että niin yksilön kuin ryhmän (kansan) turvautuminen aseisiin todistaa ennemmin sivistymättömyyttä, epäluuloa, pelkoa, heik-

koutta, jopa pahaa omaatuntoa, kuin kulttuuria, rakkautta, luottamusta, rohkeutta ja voimaa, sekä painostettava, että usko aseisiin kieltää luottamuksen, oikeuden ja rakkauden periaatteet ja estää niissä piilevien voimien voittoon pääsemistä. Niin opetuksessa kuin kasvatuksessa ja lukuja nuorisokirjoissa olisi runsaasti varattava tilaa uuden sankari-ihanteen luomiselle, ja rohkenemme uuden sankaruuden edustajina mainita Jeesuksen (jonka sankarimieltä on liian vähän huomioon otettu uskonnonopetuksessa), apostolit, marttyyrit, Sokrateen, P. Fransiskuksen, Lutherin, George Foxin, William Pennin, kveekkarit, duhoboorit, Franklinin, Livingstonen, Pestalozzin, Elizabeth Fryn, Goethen, Lincolnin, Pasteurin, Gandhin y. m.

5:o Yhä laajempien yksilöryhmien — maakuntien, ammattien j.n.e. — alistuminen yhteistyöhön ja yhteenkuuluvaisuuden aatteeseen ja niiden välisten ristiriitojen ratkaisukeinojen hillintyminen samoin kuin yhä useampien aitausten poistaminen kansojen yhä kasvavan keskinäisen riippuvaisuuden johdosta saakoon historian ja maantiedon opetuksessa osakseen etusijan samalla kun koko ihmiskunnan yhteensulautumista veljeydessä ja yhteistyössä olisi esitettävä kehityksen lopullisena päämääränä. Tärkeimmistä kansojen yhteenliittymiseksi ja sotien poistamiseksi toimivista teknillisistä apukeinoista sekä aatteellisista ja poliittisista laitoksista, yhtymistä ja riennoista olisi kouluopetuksessa puhuttava. Kansainliitto ja sen yhdistykset, parlamenttien väliset liitot, kansainväliset yhtymät kansoja yhdistävien harrastusten ja heidän yhteisten etujensa ajamiseksi, sovintotuomioaate ja -sopimukset, Locarnon ja Kelloggin sopimukset, sovintotuomioistuimet — kaikkien näiden tosiasioiden ja niitä kannattavien

nykyajan virtausten pitäisi tulla oppilaille yleisiltä päämääriltään, toimintamuodoiltaan ja saavutuksiltaan tunnetuiksi. Ei saateta tarpeeksi tehostaa sitä, että ellei nuorisoa kasvateta ymmärtämään ja tuntemaan niitä uutta ja parempaa yhteiskuntaa luovia voimia, jotka nykyaikana voimaakkaammin kuin koskaan ennen liikkuvat ihmiskunnassa, niin se astuesaan koulusta elämään ei voi täyttää tehtävänsä työssä kansamme ja ihmiskunnan edistymiseksi ja tulevaisuuden onnen luomiseksi.

Viitaten yllämainittuihin näkökohtiin, jotka likimäärin vastannevat uutta pedagogista kehityssuuntaa kulttuurimaissa ja joiden toteuttaminen näkyy olevan lähitulevaisuuden tärkeimpiä tehtäviä, pyytää allekirjoittanut valiokunta, huomauttaen siitä, kuinka vähän maamme kouluopetus ja -kasvatus yhä vielä vastaa nykyajan vaatimuksia tässä suhteessa, kunnioittaen Opetusministeriötä (Kouluhallitusta):

1:o. antamaan selvät suuntaviivat uusien oppikirjojen ja lukukirjojen laatimista varten uskonnossa, historiassa, maantiedossa, äidinkielessä y. m. aineissa ja edistämään niiden käytäntöönottamista kouluissa (kansakouluissa, oppikouluissa, seminaareissa, kansan-, työväen- ja vapaaopistoissa y. m.);

2:o. ryhtymään toimenpiteisiin, jotka herättävät opettajistossa rauhanmieltä ja ymmärtämystä nykyajan rauhanvirtauksia kohtaan, johon saattaisivat tehokkaasti vaikuttaa kouluihin lähetettävät ohjeet ja kiertokirjeet.

Lopuksi pyytää valiokunta kunnioittavimmin saada viitata siihen, että kasvatus ja opetus suvaitsevaisuuden, rauhan ja veljeyden henkeen ei vaadi opetusohjelman suurempaa rasittamista kuin päinvastainenkaan kasvatus sodan, varustelujen ja puolensa-pitämisen hengessä.

28 päivänä joulukuuta 1928.

Felix Iversen.

Fil. toht., yliopistonapulainen, Helsinki. Suomen Rauhanliiton puheenjohtaja.

Lucina Hagman.

Naemi Ingman.

Prof., yhteiskoulun johtaja, Helsinki.

Koulunjohtaja, Helsinki.

Gunnar Landtman.

Greta Langenskjöld.

Prof., koulunjohtaja, Helsinki.

Fil. maist., koulunjohtaja, Helsinki.

Anni Oksanen.

Viljo Tarkiainen.

Fil. maist., Koeyhteislyseon rehtori, Jyväskylä.

Professori, Helsinki.

E. A. Tunkelo.

Otto Tukiainen.

Fil. toht., yliopistonapulainen, Helsinki.

Kansakoulunopettaja, Lahti.

Väinö Voionmaa.

Professori, Helsinki.